

POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z wniosku M. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W.
o wznowienie postępowania,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 5 sierpnia 2020 r.,
skargi wnioskodawcy na postanowienie Sądu Najwyższego
z dnia 7 września 2017 r., sygn. akt II UK (...),

**stwierdza swoją niewłaściwość i przekazuje skargę o
wznowienie postępowania Sądowi Apelacyjnemu w (...) do
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Ubezpieczony M. S., powołując się na wydanie przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 25 września 2019 r., SK 31/16, złożył w Sądzie Najwyższym skargę o wznowienie postępowania w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W. o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. W sprawie, w której została wniesiona skarga o wznowienie postępowania, w pierwszej instancji orzekał Sąd Okręgowy, natomiast w drugiej instancji orzekał Sąd Apelacyjny w (...), który wyrokiem z dnia 7 października 2014 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 29 stycznia 2010 r. i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. z dnia 19 marca 2009 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do renty z

tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na okres od dnia 1 lutego 2009 r. do dnia 20 maja 2016 r. i nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego w rozumieniu art. 118 ust. 1a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Na skutek zaskarżenia przez odwołującego się punktu drugiego wyroku Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 7 września 2017 r., II UK 490/16, odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesiona przez M. S. skarga o wznowienie postępowania, oparta na ustawowej podstawie wznowienia z art. 401¹ k.p.c., została skierowana do niewłaściwego sądu. Sąd Najwyższy nie jest w tym przypadku sądem właściwym do jej rozpoznania. Skarga ta nie podlega rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy, lecz przez Sąd Apelacyjny z następujących powodów.

Zgodnie z art. 405 k.p.c., do wznowienia postępowania na podstawie przewidzianej w art. 401¹ k.p.c. właściwy jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, a jeżeli zaskarżono orzeczenia sądów różnych instancji, właściwy jest sąd instancji wyższej. Skarżący zaskarżył w istocie skargą o wznowienie postępowania orzeczenia wydane przez Sąd Okręgowy, Sąd Apelacyjny i Sąd Najwyższy. Skoro podstawą wznowienia jest art. 401¹ k.p.c., to do wznowienia postępowania właściwy jest sąd wyższej (najwyższej) instancji. Jednak Sąd Najwyższy nie był w tym przypadku sądem najwyższej instancji.

Godzi się podkreślić, że niniejsza skarga o wznowienie postępowania została oparta na podstawie przewidzianej w art. 401¹ k.p.c., a zatem zgodnie z art. 405 k.p.c. sądem właściwym do jej rozpoznania jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie. Sąd Najwyższy, który odmówił przyjęcia wniesionej w sprawie przez ubezpieczonego skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie jest sądem wyższej instancji w rozumieniu art. 405 zdanie pierwsze k.p.c., ponieważ orzekał poza tokiem instancji. W takiej sytuacji do wznowienia postępowania właściwy jest sąd drugiej instancji (postanowienie z dnia 19 września 2012 r., III UO 4/12, OSNP 2013 nr 17-18, poz. 215).

Wypada zauważyć, że także orzeczenie Sądu Najwyższego oddalające skargę kasacyjną nie jest obecnie orzeczeniem co do istoty sprawy w rozumieniu art. 405 k.p.c. Podstawowe znaczenie dla takiej oceny ma to, że Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną a nie sprawę, w której ją wniesiono. Należy zatem przyjąć, że Sąd Najwyższy jest właściwy do wznowienia postępowania, gdy tylko on stosował przepis uznany za niekonstytucyjny, gdy tylko przed tym Sądem doszło do nieważności postępowania, a z przyczyn restytucyjnych - gdy przejął sprawę do merytorycznego rozpoznania na podstawie art. 390 k.p.c. albo gdy rozpoznając skargę kasacyjną, orzekał merytorycznie co do istoty sprawy inaczej niż sąd drugiej instancji na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 września 2012 r., III UO 4/12, OSNP 2013 nr 17-18, poz. 215; z dnia 28 maja 2013 r., I UO 2/13, LEX nr 1503145; z dnia 10 lutego 2015 r., II UO 2/14, LEX nr 1656496). W aktualnym stanie prawnym właściwość sądu do wznowienia postępowania na podstawie art. 401¹ k.p.c. określana jest na tych samych zasadach, jakie mają zastosowanie w razie wznowienia ze względu na przyczyny nieważności. Sąd Najwyższy jest wyjątkowo właściwy do orzekania o wznowieniu postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem przed tym Sądem - gdy podstawa wznowienia odnosi się wyłącznie do postępowania przed Sądem Najwyższym (wspominane postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2012 r., III UO 4/12).

Mając powyższe na uwadze, po stwierdzeniu, że w sprawie, której dotyczy skarga o wznowienie, ostatnio orzekał co do istoty sprawy Sąd Apelacyjny w (...), należało na podstawie art. 405 k.p.c. w związku z art. 200 § 1⁴ k.p.c. przekazać skargę do rozpoznania temu Sądowi zgodnie z właściwością.